

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૮૩૯૯/૨૦૨૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપૈયા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી વૈભવી ડી. નાણાવટી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

હિરેનકુમાર વાલજીભાઈ સાંખલવા

વિરુદ્ધ

ઓફિસ ઓફ ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ સ્ટેટ ટેક્સ

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧ તરફે શ્રી આશુતોષ એસ. દવે (૮૮૬૫)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે એ.જી.પી. સુશ્રી તનુશ્રી શ્રીમાળ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપૈયા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી વૈભવી ડી. નાણાવટી

તારીખ : ૨૫/૦૬/૨૦૨૬

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપૈયા)

૧. પ્રથમ સત્રમાં આ બાબતની સુનાવણી કરવામાં આવી હતી. ગુજરાત ગૂડ્સ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૧૭ (સંક્ષિપ્તમાં ‘સદર એક્ટ’ તરીકે) ની કલમ ૧૦૭ હેઠળ અપીલ દાખલ કરવાના વૈકલ્પિક અસરકારક ઉપાયના આધારે અમે રિટ અરજી વિચારણામાં લેવા તૈયાર ન હોવાથી, વિદ્વાન વકીલ શ્રી આશુતોષ દવેની વિનંતી પર આ બાબત બીજા સત્રમાં સૂચિબદ્ધ કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન વકીલ શ્રી આશુતોષ દવેએ, અરજદારની સૂચના મુજબ, રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર વાદગ્રસ્ત હુકમ સામે અપીલ દાખલ કરવાના વૈધાનિક વૈકલ્પિક ઉપાયનો આશરો લેવાને બદલે ગુણદોષના આધારે હુકમ મેળવવા માગે છે.

૨. અરજદાર અન્ય વ્યક્તિઓ એટલે કે ગૌરીબેન સાંખલવા, શિલ્પાબેન સાંખલવા, સંજયભાઈ સાંખલવા, વાલજીભાઈ સાંખલવા અને સાંખલવા સાથે મળીને “આલ્ફા-૧ ટ્યુશન ક્લાસીસ એન્ડ હોસ્ટેલ” ના નામે એક કોચિંગ સંસ્થા ચલાવી રહ્યા છે, જે ગુજરાતી માધ્યમમાં ધોરણ ૪ અને ૫ માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓને કોચિંગ સેવાઓ પૂરી પાડે છે.

૨.૧ સંયુક્ત રાજ્ય કર કમિશનર-૧૦, રાજકોટની અધિકૃતતા મેળવ્યા પછી સદર એક્ટની કલમ ૬૭(૨) ની જોગવાઈ હેઠળ તારીખ ૦૬.૧૦.૨૦૨૩ ના રોજ અરજદારના પરિસરમાં જીએસટી સત્તાવાળાઓ દ્વારા તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી. સદર તપાસ તારીખ ૧૦.૧૦.૨૦૨૩ સુધી ચાલુ રહી હતી અને સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ આ પ્રક્રિયા દરમિયાન વિવિધ દસ્તાવેજો જપ્ત કર્યા હતા અને અરજદારના નિવેદનો પણ નોંધ્યા હતા. જરૂરી પંચનામા પણ કરવામાં આવ્યા હતા. રિટ અરજીના ફકરા નં. ૩.૨ માં સ્પષ્ટ નિવેદન કરવામાં આવ્યું છે કે પંચોની હાજરીમાં પંચનામું કર્યા પછી, જેમાં નોંધવામાં આવ્યું હતું કે અરજદાર કર ચૂકવવા સંમત થયા હતા, જોકે ભંડોળની વ્યવસ્થા કરવા માટે થોડો સમય માગવામાં આવ્યો હતો. અરજદાર દ્વારા એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે અરજદારને નાણાકીય વર્ષ (સંક્ષિપ્તમાં ‘એફ.વાય.’ તરીકે) ૨૦૧૮-૧૯ થી એફ.વાય. ૨૦૨૩-૨૪ માટે કોઈપણ નિર્ણય વિના જ દબાણ અને ધમકી હેઠળ કર, વ્યાજ અને દંડની ચુકવણી કરવાની ફરજ પાડવામાં આવી હતી. તદનુસાર, અરજદાર દ્વારા રૂ. ૧,૮૬,૨૫,૩૩૦/- ની સામૂહિક રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી.

૨.૨ અરજદારનો એવો કેસ છે કે આવી રકમ વિરોધ સાથે ચૂકવવામાં આવી હતી, જે ફોર્મ જીએસટી ડીઆરસી ૦૩ નો ભાગ બને છે. લગભગ ૨ વર્ષના સમયગાળા સુધી કંઈ બન્યું નહીં. ત્યારબાદ, અરજદાર ઊંઘમાંથી જાગ્યા અને કર, વ્યાજ અને દંડની રકમના રિફંડની માગણી કરતી ‘અન્ય

કોઈપણ' કેટેગરી હેઠળ તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૨૫ ના રોજ સદર એક્ટની કલમ ૫૪(૧) હેઠળ ફોર્મ જીએસટી આરએફડી ૦૧ માં અરજી દાખલ કરી.

૨.૩ એવું જણાય છે કે ત્યારબાદ, સામાવાળાએ સ્વેચ્છિક ચુકવણીની સ્વીકૃતિ આપતો ફોર્મ ડીઆરસી ૦૪ નો હુકમ તારીખ ૧૯.૧૧.૨૦૨૫ ના રોજ જારી કર્યો હતો અને છેવટે, ફોર્મ જીએસટી આરએફડી ૦૬ માં તારીખ ૦૩.૦૨.૨૦૨૬ ના વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા અરજદારનો દાવો ફગાવી દેવામાં આવ્યો હતો. અરજદારને તારીખ ૦૬.૦૧.૨૦૨૬ ની કારણદર્શક નોટિસ જારી કર્યા પછી અને તારીખ ૩૦.૦૧.૨૦૨૬ નો જવાબ ફાઇલ કર્યા પછી આ કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવી હતી.

૩. અરજદાર વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે સામાવાળાની વાદગ્રસ્ત કાર્યવાહી કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવી જરૂરી છે કારણ કે ડીઆરસી ૦૪ હેઠળનો હુકમ ચુકવણીના લગભગ ૨ વર્ષ પછી તારીખ ૧૯.૧૧.૨૦૨૫ ના રોજ જારી કરવામાં આવ્યો હતો, જે પુષ્ટિ કરે છે કે જમા કરાયેલી રકમ હજુ પણ સરકાર પાસે પડેલી છે. આ સંબંધમાં, સુરજ માંગર વિ. આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ વેસ્ટ બેંગાલ સ્ટેટ ટેક્સ, [૨૦૨૫] ૧૭૬ ટેક્સમેન.કોમ ૮૫૧ (કલકત્તા) ના કેસમાં કલકત્તા હાઇકોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદાર પાસેથી બળજબરીથી અને ધમકી હેઠળ કર વસૂલ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી સમગ્ર કાર્યવાહી ગેરકાયદેસર છે. પોતાની

રજૂઆતના સમર્થનમાં, રાધિકા અગ્રવાલ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા, [૨૦૨૫] ૧૭૧ ટેક્સમેન.કોમ ૮૩૨ (એસસી) ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. ગુન્નમ ઇન્ફ્રા પ્રોજેક્ટ્સ (પી.) લિમિટેડ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા, [૨૦૨૫] ૧૮૦ ટેક્સમેન.કોમ ૪૯૨ (કર્ણાટક) ના કેસમાં કર્ણાટક હાઇકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. આમ, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ડીઆરસી ૦૩ માં સંદર્ભિત કરની ચુકવણી સ્વેચ્છિક સ્વરૂપની નથી પરંતુ તપાસ દરમિયાન કરવામાં આવેલી બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાત છે. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળાઓએ સદર એક્ટની કલમ ૭૩ અથવા ૭૪ હેઠળ કોઈપણ નોટિસ જારી કર્યા વિના રિફંડ માટે દાખલ કરાયેલી અરજીને ગેરકાયદેસર રીતે ફગાવી દીધી છે. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદાર નિયમિતપણે કર ચૂકવે છે અને તેથી, રેકર્ડ પર રજૂ કરાયેલા સમગ્ર દસ્તાવેજ પુરાવાઓના આધારે, કરની વસૂલાત બળજબરીપૂર્વકની, ધમકી હેઠળની છે અને ત્યારબાદ રિફંડ અરજીને ફગાવી દેવી તે પણ કાયદાની વિરુદ્ધ છે. આમ, સામાવાળાની કાર્યવાહી રદ કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૩.૧ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારના નામે અસ્થાયી નોંધણી પણ જારી કરવામાં આવી હતી, જોકે, કરની બળજબરીપૂર્વકની ચુકવણી માટે આવી અસ્થાયી નોંધણી ખોલતાં પહેલાં કોઈ નોટિસ આપવામાં આવી ન હતી. તેમણે તારીખ ૧૮.૧૧.૨૦૧૯ ના પરિપત્રનો પણ સંદર્ભ આપ્યો

હતો અને વિનંતી કરી હતી કે અરજદાર સામેની કાર્યવાહી સદર પરિપત્રમાં જારી કરાયેલ માર્ગદર્શિકાથી વિપરીત હાથ ધરવામાં આવી છે.

૪. હાલની રિટ અરજીનો ભારપૂર્વક વિરોધ કરતાં, વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલે રજૂઆત કરી છે કે રિટ અરજી ગેરસમજભરી છે કારણ કે બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાતનો અસ્પષ્ટ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે અરજદાર પાસે સદર એક્ટની કલમ ૧૦૭ હેઠળ અપીલ દાખલ કરવાનો અસરકારક વૈકલ્પિક ઉપાય હોવાથી, તે ફગાવી દેવી જોઈએ. તેમણે આવી કાર્યવાહીના રેકર્ડ તરફ ધ્યાન દોર્યું છે જેમાં વિવિધ પંચનામા સામેલ છે. તેમણે ઉલ્લેખ કર્યો છે કે તપાસ દરમિયાન અને તપાસ પૂર્ણ થયા પછી, સામાવાળા સત્તાધિકારી - રાજ્ય વેરા અધિકારી સાથે પંચો જેમણે અરજદાર અને અન્ય કર્મચારીઓના નિવેદનો નોંધ્યા હતા, તે દર્શાવશે કે કરની રકમ વાસ્તવમાં સ્વેચ્છાએ ચૂકવવામાં આવી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તપાસના અંતે, કાર્યવાહી પ્રશ્ન અને જવાબના રૂપમાં નોંધવામાં આવી હતી જેમાં, અરજદારે પ્રશ્ન નં. ૧૫ નો જવાબ આપતાં સ્વીકાર્યું છે કે તેમની પાસે કોઈ જીએસટી નોંધણી નથી અને તેમની સેવાઓ ૧૮% ની વૈધાનિક જોગવાઈઓમાં સમાવિષ્ટ થતી હોવાથી અને ટર્નઓવરને ધ્યાનમાં લેતાં, તેમણે કર ચૂકવવો જરૂરી છે. છેવટે, તેઓ આવી રકમ ચૂકવવા સંમત થયા અને તદનુસાર, કર અને દંડની રકમ ચૂકવવા માટે તેમને અસ્થાયી નોંધણી જારી કરવામાં આવી હતી.

૪.૧ વિદ્વાન એ.જી.પી. એ રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર દ્વારા સ્પેરછાએ રકમ ચૂકવ્યા પછી, પ્રથમ વખત, લગભગ બે વર્ષના વિલંબ પછી, તેમણે રૂ. ૧,૧૨,૭૪,૨૯૬/- નો કર વત્તા રૂ. ૬૬,૫૯,૮૯૦/- નું વ્યાજ વત્તા રૂ. ૧૬,૯૧,૧૪૪/- નો દંડ રિફંડ માગતી ફોર્મ જીએસટી આરએફડી ૦૧ માં તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૨૫ ની અરજી દાખલ કરી હતી. જવાબમાં, સામાવાળાએ અરજદારને ફોર્મ જીએસટી આરએફડી ૦૮ માં કારણદર્શક નોટિસ જારી કરી હતી જેનો અરજદારે ફોર્મ જીએસટી આરએફડી ૦૯ માં જવાબ આપ્યો હતો અને તારીખ ૧૬.૦૧.૨૦૨૬ ના રોજ વ્યક્તિગત સુનાવણી આપ્યા પછી, તારીખ ૦૩.૦૨.૨૦૨૬ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે તે પહેલાં અરજદારને તારીખ ૧૯.૧૧.૨૦૨૫ ના રોજ ફોર્મ ડીઆરસી ૦૪ જારી કરવામાં આવ્યું હતું. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વાસ્તવમાં અરજદારનો સમગ્ર કેસ બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાત પર આધારિત છે, જેને તપાસ દરમિયાન જીએસટી સત્તાવાળાઓ દ્વારા તૈયાર કરાયેલા પંચનામાને ધ્યાનમાં રાખીને અવિશ્વસનીય ગણવો જરૂરી છે. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે અરજદારે કોઈપણ સત્તાધિકારી સમક્ષ ધમકી અથવા બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાત વિશે ક્યારેય કોઈ વાંધો કે ફરિયાદ ઉઠાવી નથી અને તેથી, રિફંડ અરજી દાખલ કરીને અને તેને ફગાવી દેવાના હુકમો મેળવીને રકમ જમા કરાવ્યાના લગભગ ૨ વર્ષ પછી રિફંડ મેળવવાનો આ પાછળથી ઊભો કરેલો વિચાર જણાય છે. પોતાની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે ઇનોવેટર્સ ફેસેડ

સિસ્ટમ્સ લિમિટેડ વિ. આસિસ્ટન્ટ એડિશનલ ડિરેક્ટર જનરલ ઓફ જીએસટી ઇન્વેસ્ટિગેશન, [૨૦૨૪] ૧૬૦ ટેક્સમેન.કોમ ૭૪૭ (બોમ્બે) ના કેસમાં બોમ્બે હાઇકોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. આમ, એવી વિનંતી કરવામાં આવે છે કે રિટ અરજી ધ્યાને ન લેવામાં આવે.

૫. રેકર્ડ પરથી જે હકીકતો સ્થાપિત થાય છે તે નીચે મુજબ છે:

૫.૧ અરજદાર અન્ય વ્યક્તિઓ સાથે મળીને “આલ્ફા-૧ ટ્યુશન ક્લાસીસ એન્ડ હોસ્ટેલ” ના નામ અને શૈલીમાં એક કોચિંગ સંસ્થા ચલાવી રહ્યા છે.

૫.૨ સદર એક્ટની કલમ ૬૭(૨) ની જોગવાઈ હેઠળ જીએસટી સત્તાવાળાઓ દ્વારા તારીખ ૦૬.૧૦.૨૦૨૩ થી ૧૦.૧૦.૨૦૨૩ સુધી સંસ્થાના પરિસરની તપાસ કરવામાં આવી હતી. આ સમયગાળા દરમિયાન પંચનામા કરીને વિવિધ દસ્તાવેજો જપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા અને નિવેદનો પણ નોંધવામાં આવ્યા હતા.

૫.૩ અમે પંચનામાની સામગ્રીનું વિસ્તૃત અવલોકન કર્યું છે. તપાસ કાર્યવાહીની સામગ્રી દર્શાવે છે કે અરજદારે સ્પેષિયલ કરની રકમ ચૂકવવા સંમતિ આપી હતી કારણ કે કોઈ જીએસટી નોંધણી મેળવવામાં આવી ન હતી, અને સંસ્થા નોંધણી નંબર વિના ચલાવવામાં આવી રહી હતી. તારીખ ૧૦.૧૦.૨૦૨૩ ના રોજ નોંધાયેલા પંચનામામાં, નીચે મુજબનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું છે, જેનું ભાષાંતર નીચે મુજબ છે:

“તપાસ કાર્યવાહી દરમિયાન, વેપારીએ લેખિત બાંહેધરી આપી છે. વેપારી જીએસટી હેઠળ નોંધાયેલ નથી (યુઆરઓ) અને તપાસ કાર્યવાહી દરમિયાન, કરની જવાબદારી ચૂકવવા માટે, તેમણે ‘અસ્થાયી નંબર’ જારી કરવા સંમતિ આપી છે.”

આમ, એવું જણાય છે કે અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલી બાંહેધરી પર, કરની ચુકવણી માટે અસ્થાયી જીએસટી નંબર જારી કરવામાં આવ્યો હતો.

પ.૪ તપાસ કાર્યવાહીના અંતે, સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ પંચો સાથે મળીને, સદર એક્ટની વિવિધ જોગવાઈઓ ખાસ કરીને કલમ ૭૦ નો સંદર્ભ આપીને પ્રસ્તાવલી ધરાવતો હુકમ તૈયાર કર્યો છે. સુસંગત પ્રશ્નો અને તેના જવાબો નીચે મુજબ છે:

“પ્રશ્ન નં. ૩: હિસાબી કાગળોની ચકાસણી પર, તમે જીએસટી નંબર મેળવવા માટે હકદાર છો અને તેથી, શું તમારી પાસે જીએસટી નંબર છે?

જવાબ: ‘ના, તેમની પાસે આવો કોઈ નોંધણી નંબર નથી’.

પ્રશ્ન નં. ૧૦: આલ્ફા ક્લાસીસ, મેસર્સ આલ્ફા ટ્યુશન ક્લાસીસ અને અન્ય ચાર શાખાઓ સાથેના હિસાબોની ચકાસણી પર, એવું જોવા મળે છે કે વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ માટે ૩૭૭ વિદ્યાર્થીઓ, ૨૦૧૯-૨૦૨૦ માટે ૩૯૩ વિદ્યાર્થીઓ, ૨૦૨૦-૨૦૨૧ માટે ૩૧૧ વિદ્યાર્થીઓ, ૨૦૨૧-૨૦૨૨ માટે ૩૫૪ વિદ્યાર્થીઓ, ૨૦૨૨-૨૦૨૩ માટે ૪૫૯ વિદ્યાર્થીઓ, આમ કુલ ૧૦૦૦

વિદ્યાર્થીઓ દર્શાવવામાં આવ્યા છે. તમારે શું કહેવું છે?

જવાબ: હાલના પરિસરમાં તમારા દ્વારા જણાવ્યા મુજબ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા સાથે હું સંમત છું, તદુપરાંત પ્રશ્નમાં ઉપર જણાવ્યા મુજબ, ઉપરોક્ત સંખ્યાના વિદ્યાર્થીઓએ કોચિંગ લીધું છે.

પ્રશ્ન નં. ૧૩: શું તમે વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી ૨૦૧૮-૧૯ થી આજદિન સુધી રૂ. ૩૦,૦૦૦/- અને વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦, ૨૦૨૦-૨૧, ૨૦૨૧-૨૨, ૨૦૨૨-૨૩ અને ૨૦૨૩-૨૪ માટે રૂ. ૩૦,૦૦૦/- થી વધુ ફી વસૂલ કરી છે?

જવાબ: જોકે મેં વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે રૂ. ૩૫,૦૦૦/- ની રકમ વસૂલ કરી છે, તેમણે માત્ર રૂ. ૩૦,૦૦૦/- ની પહોંચ જારી કરી છે અને રૂ. ૫,૦૦૦/- રોકડા લેવામાં આવ્યા છે.”

પ.૫ તેવી જ રીતે બાકીના વર્ષો માટે, જોકે તેઓએ રૂ. ૩૫,૦૦૦/- ની ફી વસૂલ કરી છે, તેમણે માત્ર રૂ. ૩૦,૦૦૦/- ની પહોંચ આપી છે.

પ.૬ પ્રશ્ન નં. ૧૪ માં, તેમણે સ્વીકાર્યું છે કે તેઓએ તેમના ચોપડામાં રોકડ રકમ દર્શાવી નથી.

પ.૭ પ્રશ્ન નં. ૧૫ ના જવાબમાં, રૂ. ૧,૮૪,૭૪,૩૦૦/- ની કર રકમ સાથે રૂ. ૬૯,૦૪,૧૮૬/- નું વ્યાજ તેમજ રૂ. ૨૭,૭૧,૧૪૫/- નો દંડ ચૂકવવા અંગે, તેમણે હકારાત્મક પ્રતિસાદ આપ્યો છે અને સ્પષ્ટપણે નિવેદન કર્યું છે કે

તેઓ રકમ ચૂકવવા તૈયાર છે.

“પ્રશ્ન નં. ૧૮: હાલમાં, ચાલુ તપાસના અંતે, ઉપસ્થિત કરાયેલી માગણી જમા કરાવવા માટે અમારા દ્વારા તમને એક અસ્થાયી નોંધણી જારી કરવામાં આવી છે; તેથી હવે, તમે નિયમિત જીએસટી નોંધણી નંબર મેળવવા માટે ક્યારે અરજી કરશો? જવાબ: મારા દ્વારા સદર તપાસના અંતે ઉપસ્થિત કરાયેલી માગણી જમા કરાવ્યા પછી, હું નિયમિત જીએસટી નોંધણી નંબર મેળવવા માટે અરજી કરીશ.”

પ.૮ છેવટે, અંતમાં સક્ષમ સત્તાધિકારીએ નીચે મુજબ નોંધ્યું છે:

“આમ, હું ઉપરોક્ત નિવેદન સંપૂર્ણ ભાનમાં, નશા મુક્ત સ્થિતિમાં અને કોઈપણ પ્રકારના દબાણ, બળજબરી, ધમકી કે ડરને વશ થયા વિના જણાવું છું અને નોંધું છું; ત્યારબાદ, ઉપરોક્ત પ્રશ્ન નંબર ૧ થી ૧૮ ના તમામ જવાબો બરાબર તે મુજબ છે જે મારા દ્વારા જણાવવામાં આવ્યા છે અને મારી શ્રેષ્ઠ જાણકારી મુજબ સાચા અને સાચા છે, અને વધુમાં, આ તમામ કાર્યવાહી દરમિયાન, મારી કોઈ સામાજિક કે ધાર્મિક લાગણીઓને ઠેસ પહોંચી નથી, તેમજ મને કોઈ આર્થિક નુકસાન થયું નથી. જેના બદલામાં, હું આ નિવેદનના તમામ પાના પર મારી સહીઓ કરું છું.”

પ.૯ આમ, કાર્યવાહી અને પંચનામાના સ્વરૂપ પરથી, અમને અરજદારને આપવામાં આવેલી બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાત અથવા ધમકીનો કોઈ અંશ

જણાતો નથી. એ સ્પષ્ટ છે કે અરજદારે સ્વેચ્છાએ બાકી કર જવાબદારી અદા કરી હતી, કારણ કે તેમની પાસે જીએસટી હેઠળ નોંધણી ન હતી, અને અંશતઃ રોકડમાં ફી વસૂલ કરી હતી.

૬. આ હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે અરજદારના ત્યારપછીના આચરણને અવગણી શકીએ નહીં. તારીખ ૧૦.૧૦.૨૦૨૩ ના રોજ, જ્યારે કાર્યવાહી પૂરી થઈ, અને તેમણે કર ચૂકવ્યો, ત્યારે લગભગ ૨ વર્ષ પછી, તેઓ ઊંઘમાંથી જાગ્યા અને રૂ. ૧,૧૨,૭૪,૨૯૬/- નો કર વત્તા રૂ. ૬૬,૫૯,૮૯૦/- નું વ્યાજ વત્તા રૂ. ૧૬,૯૧,૧૪૪/- નો દંડ રિફંડ માગતી તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૨૫ ના રોજ ફોર્મ જીએસટી આરએફડી ૦૧ માં રિફંડ માગતી અરજી દાખલ કરી. ૨ વર્ષ સુધી, અરજદારે જીએસટી સત્તાવાળાઓ દ્વારા આપવામાં આવેલી ધમકી/બળજબરી વિશે કોઈપણ ઉપરી અધિકારીઓ અથવા કોઈપણ પોલીસ સત્તાવાળાઓને ફરિયાદ કરી ન હતી. આમ, બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાત વિશે અરજદાર વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆત એ સ્વેચ્છાએ ચૂકવેલા કરનું રિફંડ માગવા માટે પાછળથી ઊભો કરેલો વિચાર માત્ર છે.

૭. આ તબક્કે, અમે ઇનોવેટર્સ ફેસેડ સિસ્ટમ્સ લિમિટેડ વિ. આસિસ્ટન્ટ એડિશનલ ડિરેક્ટર જનરલ ઓફ જીએસટી ઇન્વેસ્ટિગેશન, [૨૦૨૪] ૧૬૦ ટેક્સમેન.કોમ ૭૪૭ (બોમ્બે) ના કેસમાં બોમ્બે હાઈકોર્ટના નિર્ણયનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, જેમાં બોમ્બે હાઈકોર્ટે બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાતના મુદ્દા

સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

“૭. અમારા મતે, વાસ્તવિકતામાં અથવા વાસ્તવિક રીતે જો અરજદાર પર બળજબરી કરવામાં આવી હોત, તો એક સમજદાર કાનૂની વ્યક્તિ જે માર્ગ અપનાવે તેમ, અરજદાર અધિકારીઓની આવી કાર્યવાહી સામે ફરિયાદો અને/અથવા રજૂઆતો કરી શક્યા હોત, જેને કાયદામાં ચોક્કસપણે જોહુકમીભરી અને ગેરકાયદેસર ગણી શકાય. જોકે, અરજદારે સત્તાવાળાઓને સંબોધેલા કેટલાક પત્રોમાં, સમન્સનો જવાબ આપવા સહિત, એવું કહેવા માટે કંઈ પણ ઉચ્ચાર્યું નથી કે વિભાગ દ્વારા બળજબરી હેઠળ આવી રકમ વસૂલ કરવામાં આવી હતી, યોગ્ય પોલીસ સત્તાવાળાઓ સમક્ષ તેને ઉઠાવવાની વાત તો દૂર રહી. તેથી, તે અસરની કોઈપણ સામગ્રી વિના સીધી રિટ અરજીમાં કરવામાં આવેલો આ પ્રકારનો કેસ વિભાગ દ્વારા કોઈપણ બળજબરીના અરજદારના કેસને કોઈ વેગ આપશે નહીં. બાબતના આ દ્રષ્ટિકોણથી, સામાવાળાઓ દ્વારા કોઈપણ બળજબરીપૂર્વકની પદ્ધતિઓ અપનાવવામાં આવી હતી કે કેમ અને આવી રકમ દબાણ અને બળજબરી હેઠળ જમા કરવામાં આવી હતી કે કેમ તેવો વાસ્તવિક વિવાદ ચોક્કસપણે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની રિટ અરજીની કાર્યવાહીમાં નિર્ણાયક રીતે નક્કી કરી શકાય નહીં અને/અથવા તેમાં જઈ શકાય નહીં.

૮. કોર્ટ અજાણ રહી શકે નહીં કે એવા ઘણા કિસ્સાઓ છે જ્યાં આકારણીદાર સભાન હોય છે અને જાણે છે કે આકારણીદાર દ્વારા

ચૂકવવાપાત્ર નોંધપાત્ર કર બાકી છે અને/અથવા આકારણીદાર પાસેથી નોંધપાત્ર વસૂલાત છે, આવા સંજોગોમાં, વર્તમાન કેસની જેમ શોધ અને જમીની કાર્યવાહી શરૂ થયા પછી, શાંતિ ખરીદવા માટે, આકારણીદાર સ્વેચ્છાએ રકમ જમા કરાવી શકે છે. તેથી એ અસંભવિત નથી કે આકારણીદારે, સંજોગોને હળવા કરવા અને/અથવા તેની સામે કાનૂની કાર્યવાહી શરૂ થતી અટકાવવા માટે, સ્વેચ્છાએ કરની રકમ જમા કરાવી હોય. આકારણીદાર દ્વારા લેવામાં આવતી આવી સ્થિતિ કર ન્યાયશાસ્ત્ર માટે અજાણી નથી. આમ, આવા સંજોગોમાં સ્વેચ્છાએ જમા કરાયેલી કોઈપણ રકમને બળજબરી હેઠળની થાપણ તરીકે વર્ગીકૃત કરી શકાય નહીં. આ સંબંધમાં, કોઈ સીધો અને/અથવા એકંદર અભિપ્રાય હોઈ શકે નહીં જે કોર્ટ દ્વારા આપી શકાય કારણ કે વિભાગ દ્વારા લેવાયેલી કોઈપણ કાર્યવાહીનું તેના પોતાના તથ્યો પર પરીક્ષણ કરવું જરૂરી છે.

૧૧. આ તબક્કે, તેમ છતાં, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરે છે કે મદ્રાસ હાઈકોર્ટ સમક્ષ શ્રી નંદી ઢાલ મિલ્સ ઇન્ડિયા (પી.) લિમિટેડ વિ. સિનિયર ઇન્ટેલિજન્સ ઓફિસર, ડિરેક્ટર જનરલ ઓફ ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ, ત્રિચી [૨૦૨૧] ૧૨૭ ટેક્સમેન.કોમ ૩૧/૮૬ જીએસટી ૬૪૯ (મદ્રાસ) ના કેસમાં સમાન મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો. અમને જણાય છે કે આવા નિર્ણયમાં કોર્ટ સમક્ષ હાલની કાર્યવાહી જેવી હકીકતો ન હતી અને વધુ ખાસ કરીને, આકારણીદારે આવો પત્ર લખવાની સ્થિતિ લીધી હતી (તારીખ ૧૩ ઓક્ટોબર ૨૦૨૨ નો પત્ર (ઉપર મુજબ)), જે

અરજદાર દ્વારા સામાવાળાઓને સંબોધવામાં આવ્યો હતો, જેને ક્યારેય પાછો ખેંચવામાં આવ્યો ન હતો. નિર્ણયની બિન-ઉપયોગિતા સંબંધિત અમારા અવલોકનો સદર નિર્ણયના ફક્ત ૨૭ ના વાંચન પરથી પુષ્ટિ પામે છે. આમ અમને જણાય છે કે આપો ચુકાદો વર્તમાન કાર્યવાહીની હકીકતોમાં ચોક્કસપણે લાગુ પડતો નથી.

૧૩. અમે એ પણ અવલોકન કરી શકીએ છીએ કે જ્યારે કોઈ આકારણીદાર બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને કોર્ટ સમક્ષ આવે છે અને તે પણ ગંભીર ફરિયાદ કરે છે કે વિભાગે કરની રકમ જમા કરાવવા માટે આકારણીદાર પર બળજબરી કરી હતી, ચોક્કસપણે તે સાચે જ બળજબરી છે કે તે સ્વેચ્છિક થાપણ હતી, જેમ કે હાલના કેસમાં જોવા મળે છે, તે સંપૂર્ણપણે હકીકતનો વિવાદિત પ્રશ્ન છે. બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની કાર્યવાહીમાં આવા પ્રશ્નની તપાસ કરી શકાતી નથી અને તેની મૂલવણી કરી શકાતી નથી. વાસ્તવમાં, આવા સંજોગોમાં, પહેલેથી જ જમા કરાવેલા કર અને બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની કાર્યવાહીમાં આવી રાહત આપવા પર વિચારણા કરતી વખતે તેના રિફંડની માગણી કરવામાં આવી હોય અને તે પણ નાણાંના રિફંડ માટે, તે કોર્ટ દ્વારા રિટ અરજીની કાર્યવાહીને દીવાની દાવાની કાર્યવાહી સમાન કાર્યવાહીમાં રૂપાંતરિત કરવા સમાન બનશે, કારણ કે અનિવાર્યપણે તેને પુરાવાની મૂલવણીની જરૂર પડશે. સંખ્યાબંધ નિર્ણયોમાં નિર્ધારિત કાયદાના સુસ્થાપિત સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં લેતાં,

બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની સંક્ષિપ્ત, વિવેકાધીન કાર્યવાહીમાં આવી ક્વાયત હાથ ધરવી શક્ય નથી, અલબત્ત આપેલા કેસમાં, કોર્ટ પોતાના વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવાનું પસંદ કરી શકે છે, જો હકીકતો તદ્દન સ્પષ્ટ અને ગંભીર હોય કે વ્યક્તિઓનું વાજબી જૂથ આવી જોહુકમીભરી અને ગેરકાયદેસર કાર્યવાહીનો આશરો લઈ શકે નહીં.”

૮. અમે બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા વ્યક્ત કરાયેલા અભિપ્રાયને અપનાવીએ છીએ, જેમાં હાઈકોર્ટે કરદાતા દ્વારા લગાવવામાં આવેલા બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાતના આક્ષેપોની તપાસ કરી છે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જો કરદાતા પર સાચે જ બળજબરી કરવામાં આવી હોત, તો સમજદાર કાનૂની વ્યક્તિ તરીકે, આવા અધિકારીઓ સામે ફરિયાદો અથવા રજૂઆત કરવાનો આશરો લીધો હોત, જેમણે જોહુકમી દર્શાવી હતી, અને તેમણે તેમ ન કર્યું હોવાથી બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાતના આક્ષેપ પર વિશ્વાસ કરી શકાય નહીં. એવું પણ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે સામાવાળાઓ દ્વારા કોઈપણ બળજબરીપૂર્વકની પદ્ધતિઓ અપનાવવામાં આવી હતી કે કેમ અને આવી રકમ દબાણ અને બળજબરી હેઠળ જમા કરવામાં આવી હતી કે કેમ તેવો વાસ્તવિક વિવાદ ચોક્કસપણે બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની રિટ અરજીની કાર્યવાહીમાં નિર્ણાયક રીતે નક્કી કરી શકાય નહીં અને/અથવા તેમાં જઈ શકાય નહીં.

૯. જ્યાં સુધી ફોર્મ જીએસટી ડીઆરસી ૦૪ ના હુકમમાં થયેલા વિલંબનો

સંબંધ છે, અમે આ તબક્કે સદર એક્ટની કલમ ૭૪(૮) ની જોગવાઈનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૭૪. છેતરપિંડી અથવા કોઈપણ જાણીજોઈને કરેલા ખોટા કથન અથવા હકીકતો છુપાવવાના કારણે કર ન ચૂકવેલ અથવા ઓછો ચૂકવેલ અથવા ભૂલથી રિફંડ કરાયેલ અથવા ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટનો ખોટી રીતે ઉપયોગ કરેલ કરનું નિર્ધારણ.

XXX

(૮) જ્યાં પેટા-કલમ (૧) હેઠળ કરપાત્ર કોઈપણ વ્યક્તિ નોટિસ જારી થયાના ત્રીસ દિવસની અંદર કલમ ૫૦ હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર વ્યાજ અને આવા કરના પચીસ ટકા જેટલા દંડ સાથે સદર કર ચૂકવે છે, ત્યાં સદર નોટિસના સંબંધમાં તમામ કાર્યવાહી પૂર્ણ થયેલી ગણાશે.”

૧૦. પેટા-કલમ (૮) ની જોગવાઈઓ સ્પષ્ટ કરે છે કે જ્યાં કરપાત્ર કોઈપણ વ્યક્તિ સદર એક્ટની કલમ ૫૦ હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર વ્યાજ અને દંડ સાથે સદર કર ચૂકવે છે, ત્યાં સદર નોટિસના સંબંધમાં તમામ કાર્યવાહી પૂર્ણ થયેલી ગણાશે. હાલના કેસમાં, અરજદારે સ્પેચિઅલ દંડ સાથે કરની તમામ રકમ ચૂકવી દીધી હતી કારણ કે તેઓ જીએસટી નોંધણી વિના રોકડમાં ફી વસૂલતી સંસ્થા ચલાવતા જીએસટી સત્તાવાળાઓ દ્વારા રંગેહાથ પકડાયા હતા. આમ, તારીખ ૧૦.૧૦.૨૦૨૩ ના રોજ જ્યારે કર જવાબદારી સ્પેચિઅલ

સંતોષવામાં આવી ત્યારે કાર્યવાહી પૂર્ણ થઈ હતી. ત્યારબાદ, તારીખ ૧૯.૧૧.૨૦૨૫ ના રોજ ફોર્મ ડીઆરસી ૦૪ જારી કરવામાં આવ્યું હતું. જીએસટી નિયમોના નિયમ ૧૪૨ હેઠળ ફોર્મ ડીઆરસી ૦૪ જારી કરવું એ બાકી કર જવાબદારીની સ્પેરિછક ચુકવણીની સ્વીકૃતિ છે. ડીઆરસી ૦૪ જારી કરવા માટે નિયમો હેઠળ કોઈ ચોક્કસ સમય મર્યાદા પૂરી પાડવામાં આવી નથી. અરજદારે સ્પેરિછાએ પોતાની કર જવાબદારી સ્વીકારી લીધી હોવાની હકીકતના પરિપ્રેક્ષ્યમાં, તારીખ ૧૯.૧૧.૨૦૨૫ ના રોજ ફોર્મ ડીઆરસી ૦૪ જારી કરવાથી અરજદારને કોઈ પૂર્વગ્રહ થયો નથી, કારણ કે લગભગ બે વર્ષના સમયગાળા માટે ન તો અરજદાર દ્વારા કોઈ વિવાદ ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે ન તો વિભાગે કર જવાબદારી પર વિવાદ કરતી કોઈ કાર્યવાહી કરી હતી. અરજદારે અસ્થાયી જીએસટી નોંધણી નંબર ખોલવાની પોતાની વિનંતી પર રકમ જમા કરાવ્યા પછી, તારીખ ૧૦.૧૦.૨૦૨૩ ના રોજ કાર્યવાહી પૂર્ણ થઈ ગઈ હતી. આમ, તારીખ ૦૬.૧૦.૨૦૨૩ થી ૧૦.૧૦.૨૦૨૩ સુધી ચાલેલી તપાસ કાર્યવાહી દરમિયાન અને ત્યારબાદ અરજદારનું આચરણ દર્શાવે છે કે તેમણે રિફંડનો દાવો કરવા માટે પાછળથી ઊભા કરેલા વિચાર તરીકે જીએસટી અધિકારીઓ દ્વારા કરની બળજબરીપૂર્વકની વસૂલાતનો આક્ષેપ કર્યો છે. તેથી, રિફંડ અરજી ફગાવી દેવા માટે જીએસટી નિયમોના નિયમ ૯૨(૩) હેઠળ ફોર્મ જીએસટી આરએફડી-૦૮ માં નોટિસ જારી કરવા સામાવાળાઓ મજબૂર બન્યા હતા. છેવટે, અરજદારને સુનાવણીની પૂરતી તક આપ્યા પછી, તેમની

અરજી ફોર્મ જીએસટી આરએફડી-૦૬ માં તારીખ ૦૩.૦૨.૨૦૨૬ ના હુકમ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

૧૧. અમે આ તબક્કે સદર એક્ટના પ્રકરણ - ૧૧ માં સમાવિષ્ટ કલમ ૫૪ ની જોગવાઈનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, જે કરના રિફંડને સંચાલિત કરે છે. અરજદારે તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૨૫ ના રોજ સદર એક્ટની કલમ ૫૪ હેઠળ જીએસટી આરએફડી-૦૧ અરજી દાખલ કરી છે. કલમ ૫૪ ની સંબંધિત જોગવાઈ નીચે મુજબ સામેલ કરવામાં આવી છે:

“કલમ ૫૪ : કરનું રિફંડ

(૧) કોઈપણ કર અને આવા કર પર ચૂકવેલા વ્યાજ, જો કોઈ હોય તો, અથવા તેના દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી અન્ય કોઈપણ રકમના રિફંડનો દાવો કરતી કોઈપણ વ્યક્તિ, નિયત કરવામાં આવે તેવા ફોર્મ અને રીતે સંબંધિત તારીખથી બે વર્ષ પૂરા થતાં પહેલાં અરજી કરી શકે છે:

પરંતુ નોંધાયેલી વ્યક્તિ, કલમ ૪૯ ની પેટા-કલમ (૬) ની જોગવાઈઓ અનુસાર ઇલેક્ટ્રોનિક કેશ લેજરમાં કોઈપણ સિલકના રિફંડનો દાવો કરતી હોય, તે નિયત કરવામાં આવે તેવી રીતે કલમ ૩૯ હેઠળ રજૂ કરાયેલા રિટર્નમાં આવા રિફંડનો દાવો કરી શકે છે.”

સદર એક્ટની કલમ ૫૪ ની જોગવાઈ ત્યારે જ અમલમાં આવશે, જો એ સ્થાપિત થાય કે કરની રકમ કાં તો ચૂકવવાપાત્ર ન હતી અથવા તે વધુ

ચૂકવવામાં આવી હતી. અરજદારે જીએસટી નિયમોના નિયમ ૮૯ અને નિયમ ૯૨ સાથે વંચાણે લેતાં સદર એક્ટની કલમ ૫૪ હેઠળ રિફંડની પાત્રતા સ્થાપિત કરવી પડશે. હાલના કેસમાં, અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલી વિનંતી અને બાંહેધરી પર, અરજદારને અસ્થાયી નોંધણી નંબર જારી કરવામાં આવ્યા પછી અરજદારે સ્વેચ્છાએ નિર્ધારિત કર જવાબદારી જમા કરાવી હતી. તપાસ દરમિયાન મળેલી સામગ્રીમાંથી તપાસવામાં આવેલા ડેટાના આધારે કર અને દંડ નક્કી કરવામાં આવ્યા છે. સત્તાવાળાઓએ દસ્તાવેજો પરથી વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા અને તેમના દ્વારા ચેક અને રોકડ બંનેમાં વસૂલવામાં આવેલી ફીની ગણતરી કરી છે. તેથી, અમને તારીખ ૦૩.૦૨.૨૦૨૬ ના વાદગ્રસ્ત હુકમમાં કોઈ ગેરકાયદેસરતા જણાતી નથી. અરજદાર દ્વારા તારીખ ૧૮.૧૧.૨૦૧૯ ના પરિપત્ર પર રાખવામાં આવેલ આધાર વર્તમાન હકીકતોના પરિપ્રેક્ષ્યમાં તેમના બચાવમાં આવશે નહીં. સદર પરિપત્ર સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ઇનડાયરેક્ટ ટેક્સીસ એન્ડ કસ્ટમ્સ દ્વારા ઇલેક્ટ્રોનિક રીતે રિફંડ માટેની અરજીઓ ફાઇલ કરવાની અને પ્રક્રિયા કરવાની પ્રક્રિયાને નિયંત્રિત કરવા માટે જારી કરવામાં આવ્યો છે. તેવી જ રીતે, અરજદાર દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા કેસ કાયદાઓ પણ નિર્ણયક કવાયત છે. ગુપ્તમ ઇન્ફ્રા પ્રોજેક્ટ્સ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, કર્ણાટક હાઇકોર્ટે બળજબરી દ્વારા નોંધાયેલા કરદાતા પાસેથી કરની વસૂલાતની તપાસ કરી છે, કારણ કે રેકર્ડ દર્શાવતું ન હતું કે ચૂકવવામાં આવેલી રકમ સ્વેચ્છિક હતી. કેસની હકીકતો એ પણ સૂચવે છે કે સામગ્રી જમ કરવામાં આવી હોવાથી રકમનું કોઈ

નિર્ધારણ કરવામાં આવ્યું ન હતું. હાલના કેસમાં, તપાસ તારીખ ૦૬.૧૦.૨૦૨૩ થી ૧૦.૧૦.૨૦૨૩ સુધી થઈ છે. અરજદાર અને પંચોની હાજરીમાં તમામ સામગ્રીની તપાસ કરવામાં આવી હતી. અરજદારે વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા અને વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી વસૂલવામાં આવેલી ફીની રકમ સ્વીકારી છે. તપાસ દરમિયાન મળેલી સામગ્રી પરથી દરેક વર્ષ માટે વિદ્યાર્થીઓની ચોક્કસ સંખ્યા પણ જાહેર કરવામાં આવી છે. રાધિકા અગ્રવાલ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર રાખવામાં આવેલો આધાર પણ ગેરસમજભર્યો છે કારણ કે તે કસ્ટમ્સ એક્ટ, ૧૯૬૨ ની કલમ ૧૦૪ હેઠળ કસ્ટમ્સ અધિકારી દ્વારા ધરપકડની સત્તાઓ સાથે વ્યવહાર કરે છે. સુરજ માંગર (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, કલકત્તા હાઇકોર્ટે એક નોંધાયેલા વેપારીના કેસની તપાસ કરતી વખતે જેની રિફંડ અરજી તેના વ્યવસાયિક પરિસર પર શંકા કરીને ફગાવી દેવામાં આવી હતી, જોકે તે તે જ પરિસરમાંથી જીએસટી નોંધણી મેળવ્યા પછી પોતાના માલની નિકાસ કરી રહ્યો હતો, ઠરાવ્યું છે કે સદર એક્ટની કલમ ૫૪(૭) હેઠળ રિફંડની પ્રક્રિયામાં ૬૦ દિવસની સમય મર્યાદા ફરજિયાત છે. આમ, અરજદાર તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ દ્વારા જે નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે હાલના કેસની હકીકતોને દૂર દૂર સુધી લાગુ પડશે નહીં.

૧૨. તેથી, રિટ અરજી નિષ્ફળ જાય છે અને તે આથી ફગાવી દેવામાં આવે છે.

સદર એક્ટની કલમ ૧૦૭ હેઠળ અપીલ દાખલ કરવાના વૈકલ્પિક અસરકારક ઉપાયનો આશરો લેવા માટે કહેવામાં આવ્યું હોવા છતાં અરજદારે

ગુણદોષ પર હુકમ આમંત્રિત કર્યો છે.

(એ.એસ. સુપૈયા, ન્યાયમૂર્તિ)

(વૈભવી ડી. નાણાવટી, ન્યાયમૂર્તિ)

નેહા /૧૩

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====